

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Стоиљковић Ранђеловић (Братислав) Александра
Датум и место рођења	20.08.1982. године, Лесковац

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Финансијски менаџмент
Звање	Дипломирани економиста
Година уписа	2001/2002.
Година завршетка	2006/2007.
Просечна оцена	8,5

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Финансије, банкарство и осигурање
Звање	Мастер економиста
Година уписа	2010/2011.
Година завршетка	2011/2012.
Просечна оцена	9,5
Научна област	Економске науке
Наслов завршног рада	Финансијска анализа у функцији управљања кредитним ризиком у банкарском пословању

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Финансије и банкарство
Година уписа	2014/2015.
Остварен број ЕСПБ бодова	120
Просечна оцена	9,81

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	Развој оквира за повећање процесне зрелости предузећа
Име и презиме ментора, звање	Марија Радосављевић, редовни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	НСВ број 8/18-01-008/18-019 У Нишу, 13.11.2018. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	273 (укупно) = 206 (увод, текст, закључак) + 62 (литература и прилози) + 5 (биографија и изјаве)
Број поглавља	6 (шест)
Број слика (шема, графика)	24 (двадесет четири)
Број табела	71 (укупно) = 29 (у тексту) + 42 (у прилозима)
Број прилога	3 (три)

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Stoiljković Randelović, A., Milojević, P. & Radosavljević, M. (2018). Identification and analysis of key business process management factors. <i>Economic Themes</i>, 6 (1), 57-78.</p> <p>У условима све оштрије конкуренције на тржишту, компаније могу остварити конкурентску предност једино бржом понудом квалитетнијих и јефтинијих производа/услуга. У том циљу, компаније морају извршавати иновативне и делотворне пословне процесе и управљати њима адекватно. У том смислу, значајно је идентификовати факторе који се могу сматрати критичним за побољшање управљања пословним процесима. Циљ овог рада је идентификација и анализа кључних фактора управљања пословним процесима у једној од земаља у развоју, на примеру електронске индустрије.</p>	M51
2	<p>Gligorijević, N. & Stoiljković Randelović, A. (2011). The roll of the business documentation management in changed business environment. International conference: "Education, science, economics and technologies", and scientific journal <i>Management and education</i>, Burgas, Bulgaria, 7 (1), 127-132.</p> <p>Шта, како, где, када и за кога су питања која свака компанија поставља, без обзора на то на шта се односе. Одговори на поменута питања доводе до креирања стварне вредности за потрошаче, што је дефинисао још Портер. У том смислу, свака активност као део доприноса укупном ланцу вредности, користи и ствара информације. Наиме, свака активности у компанији заснована је на документима и производи серију докумената, а самим тим и управљање пословном документацијом постаје важан фактор за одрживост у променљивом пословном окружењу.</p>	M51
3	<p>Milovanović, S. & Stoiljković Randjelović, A. (2016). Evaluation of strategic potential for electronic business implementation. International scientific conference: „The priority directions of national economy development“, Niš: Faculty of Economics, 207-217.</p> <p>Пре него што организација предузме одређене пројекте који се односе на примену електронског пословања (е-пословање), требало би да анализира стратешки и тржишни потенцијал е-пословања. У анализи стратешког потенцијала (ресурса) користе се следећи методи: SWOT метод, анализа ланца вредности, метод критичних фактора успеха и метод повраћаја улагања. Менаџери који примењују стратегију е-пословања морају да одлуче да ли ће користити нове технологије за ширење пословања на нова тржишта и за увођење нових производа. Руководиоци имају четири могућности: продор на тржиште, развој тржишта, развој производа и диверзификација.</p>	M33
4	<p>Stamenković, P. & Stoiljković Randjelović, A. (2011). Thematic route "roads of the "Roman Emperors" as product of tourism cluster of Eastern Serbia. International conference: "Education, science, economics and technologies", and scientific journal "Management and education", Burgas, Bulgaria, 7 (3), 32-38.</p> <p>Валоризација тржишног потенцијала постојећих туристичких производа и туристичких производа за које постоји добра база ресурса представља први и суштински корак у успостављању жељеног профила туристичких производа којима се одређена земља такмичи на туристичком тржишту. Избор производа који ће чинити понуду српских туристичких производа, као и дефинисање приоритета у развоју неког производа кључна су питања стратешког развоја на која је потребно дати конкретне одговоре како би Република Србија постала пожељна и успешна туристичка дестинација на међународном тржишту туризма.</p>	M51

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	<u>ДА</u>	НЕ
--	-----------	----

Кандидаткиња *Александра Стоилковић Ранђеловић* испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета у Нишу.

У складу са Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у поступку уписа, организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада – докторске дисертације Економског факултета у Нишу, кандидаткиња је извршила све предиспитне и испитне обавезе на докторским академским студијама, презентovala резултате истраживања у вези са пријавом теме докторске дисертације на два докторантска колоквијума и пријавила тему докторске дисертације (НСВ број 8/18-01-008/18-019, У Нишу, 13.11.2018. године). Кандидаткиња је Факултету поднела захтев за одређивање Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације, као и одговарајући број примерака урађене докторске дисертације. Кандидаткиња испуњава и услове дефинисане Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Структуру дисертације, поред увода и закључка, чини шест поглавља.

У оквиру првог поглавља рада извршена је теоријска обрада процесне оријентације предузећа. Еволуција процесне оријентације праћена је кроз уочавање трендова у структурирању предузећа. Приказан је развој процесне оријентације применом фазног приступа.

Посматрање пословања предузећа из угла процеса нужно доводи до новог начина управљања - управљање пословним процесима. Поменути нови начин управљања обрађен је систематично у другом поглављу рада. У овом делу рада је указано на промене које управљања пословним процесима уводи у пословање предузећа, као и на потребу предузећа за поседовањем одређених способности ради његовог адекватног спровођења. Активности које укључује управљање пословним процесима могу се представити у виду фаза, које су овде детаљно приказане.

Треће поглавље рада усмерено је на процену нивоа развијености управљања пословним процесима. У том циљу користе се модели зрелости управљања пословним процесима. У овом поглављу извршен је компаративни приказ поменутих модела уз детаљније приказивање одабраних модела: Модел зрелости способности (енгл. Capability Maturity Model – СММ), Модел зрелости управљања пословним процесима (енгл. Business process management maturity model – ВРМММ). Модел зрелости пословних процеса (Business Process Maturity Model – ВРММ). Полазећи од модела зрелости предузеће може бити на неком од следећих нивоа зрелости: почетни ниво, поновљив ниво, стандардизован ниво, квантитативно управљив ниво, ниво континуираног управљања. Сваки од поменутих нивоа зрелости појединачно је обрађен. Извршена је компарација презентованих модела и приказана уочена ограничења модела зрелости управљања пословним процесима.

У оквиру четвртог поглавља анализирано је интегрисано управљање пословним процесима. Одабрани концепти пословања су детаљно представљени и анализирана је њихова повезаност са управљањем пословним процесима. Надаље, предочено је разликовање концепата чија се имплементација базира на Управљању пословним процесима и оних који су подршка Управљању пословним процесима.

Пето поглавље садржи систематичан приказ елемената модела зрелости као фактора управљања пословним процесима. Да би осигурало прелазак са нижег на виши ниво зрелости, предузеће треба да стави нагласак на развој оних фактора који су критични за одговарајући ниво зрелости. Фактори детерминишу ниво зрелости, али су, са друге стране, подложни променама под утицајем активности менаџмента предузећа. Фактори зрелости су детаљно појединачно обрађени. Међузависност фактора модела зрелости управљања пословним процесима и однос фактора зрелости и нивоа зрелости пословних процеса презентовани су у овом поглављу.

Шесто поглавље рада обухвата емпиријско истраживање. На основу припремљеног анкетног упитника, намењеног менаџерима највишег нивоа предузећа у Републици Србији, прикупљени су неопходни подаци за даљу статистичку обраду. Емпиријска анализа обухвата три дела. Први део односи се на анализу постојећег стања зрелости и међузависности кључних фактора зрелости предузећа у Републици Србији. Утврђено је у којој се фази зрелости налази већина предузећа и његове повезаности са оствареним резултатима пословања. У другом делу анализе извршена је анализа кључних фактора на појединим нивоима зрелости у предузећима у Републици Србији и предузећима у развијеним земаљама. Трећи део анализе подразумева истраживање значајности идентификованих фактора зрелости предузећа у Републици Србији. Добијени резултати су послужили као основа за спровођење кластер анализе, путем чије примене је истражена блискост фактора зрелости. На основу добијених резултата кластер анализе спроведено је унапређење модела зрелости управљања пословним процесима. У оквиру закључка формулисани су препоруке за менаџере предузећа у Републици Србији.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

У пријави докторске дисертације дефинисан је научни циљ истраживања - идентификовање фактора управљања пословним процесима и испитивање њиховог утицаја на процесну зрелост предузећа, односно на способност управљања пословним процесима, на бази квалитативне и квантитативне анализе. Истовремено циљ је и откривање уских грла, у смислу нивоа развијености појединих фактора, која се могу негативно одразити на укупну процесну зрелост предузећа. Формулисани практични циљ је унапређење способности управљања пословним процесима у предузећима у Републици Србији формулисањем препорука за менаџере, а на основу резултата истраживања. Овако дефинисани научни и практични циљеве су у дисертацији у потпуности остварени.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Значај и научни допринос резултата дисертације је вишеструк. Са теоријског становишта, допринос ове дисертације је у систематизовању сазнања која се односе на феномен процесне оријентације и управљања пословним процесима. Проблематика процесне оријентације је у светској литератури веома заступљена, док домаћа литература није превише заступљена овом тематиком, упркос актуелности. Намера је додатно актуелизовање процесног приступа кроз преглед литературе и истраживање стања зрелости управљања пословним процесима предузећа у Републици Србији.

Са методолошког становишта допринос дисертације огледа се у формулисању унапређеног модела зрелости управљања пословним процесима, у складу са ставовима анкетираних менаџера предузећа, ради лакшег прихватања и унапређења процесне зрелости у предузећима у Републици Србији.

Емпиријски допринос спроведеног истраживања огледа се у утврђивању достигнутог нивоа зрелости управљања пословним процесима у предузећима у Републици Србији и идентификовање фактора зрелости који су препрека даљем порасту зрелости управљања пословним процесима. На основу спроведених емпиријских анализа конципиране су препоруке менаџерима да усмере пажњу на поспешивање развоја идентификованих заостајућих фактора у циљу остварења позитивних ефеката управљања пословним процесима на профитабилност предузећа.

Полазећи од наведеног, ова дисертација пружа добру полазну основу за даља истраживања у области зрелости управљања пословним процесима у Републици Србији.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидаткиња је, током припреме и израде докторске дисертације, уважила сугестије и примедбе ментора и чланова Комисије, али је показала и значајну самосталност у научног раду. Анализом релевантне литературе, кандидаткиња је поставила основе истраживања, дефинишући предмет и циљеве, као и хипотезе које је емпиријски верификовала у истраживању. Самосталност кандидаткиње управо долази до изражаја при дефинисању оквира емпиријског истраживања и његовој примени у анализи нивоа зрелости управљања пословним процесима предузећа у Републици Србији. Такође, самосталност кандидаткиње уочљива је и када је реч о избору метода у поступку статистичке анализе, као и у поступку закључивања и формулисања препорука.

ЗАКЉУЧАК

Комисија констатује да су резултати истраживања, научни допринос и самосталност научног рада кандидаткиње у складу са захтевом научне оригиналности, академском етиком и потпуно сагласни са одредбама Закона, Статута Универзитета и Статута Економског факултета у Нишу, као и Правилника о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу.

Имајући то у виду, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидаткиње Александре Стоиљковић Ранђеловић под називом „Развој оквира за повећање процесне зрелости предузећа“ и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовању Комисије	8/18-01-005/21-034	
Датум именовања Комисије	26.05.2021.	
Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Раденко Милојевић, редовни професор у пензији	председник
	Економске науке	Универзитет у Нишу, Економски факултет у Нишу
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)
2.	Др Марија Радосављевић, редовни професор	ментор, члан
	Економске науке	Универзитет у Нишу, Економски факултет у Нишу
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)
3.	Др Виолета Домановић, редовни професор	члан
	Економске науке	Универзитет у Крагујевцу, Економски факултет у Крагујевцу
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)

Датум и место:

Ниш, 27.05.2021.